

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни/освітнього компоненту	Психологія інклюзивної освіти
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3,0 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	МАКСИМЮК Тетяна Петрівна кандидат психологічних наук, доцент
CV викладача (in) на сайті кафедри	https://psuhologia.rshu.edu.ua/kafedra/kafedra-vikovoï-ta-pedahohichnoi-psykholohii/sklad-kafedri/9-uncategorised/117-bereziuk-tetiana-petrivna
E-mail викладача:	tetiana.maksymiuk@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Психологія інклюзивної освіти» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про психологічні закономірності розвитку, навчання, соціалізації та підтримки дітей з особливими освітніми потребами, а також про роль психолога в організації інклюзивного освітнього середовища.

Дисципліна спрямована на оволодіння здобувачами знаннями щодо історико-методологічних, нормативно-правових і психолого-педагогічних засад інклюзивної освіти, розвиток умінь міждисциплінарної взаємодії в команді супроводу, індивідуалізації навчання та формувального оцінювання освітніх результатів. Особлива увага приділяється розвитку толерантності, емпатії, гуманістичних цінностей, психологічної готовності до роботи з дітьми, які мають різні типи порушень розвитку, та до конструктивної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

Згідно вимог освітньо-наукової програми здобувачі вищої освіти у процесі вивчення вибіркової компоненти можуть набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері практичної психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК12. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово, поважати різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК12. Здатність застосовувати знання психологічних механізмів функціонування, розвитку та формування психічних явищ, генезису особистості, її діяльності та індивідуальних особливостей.

Освітньо-науковою програмою передбачено досягнення наступних *програмних результатів навчання (ПР)*:

ПР01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР03. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР04. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інклюзивна освіта – фундаментальні засади розвитку освіти

Тема 1. Історичне підґрунтя й теоретико-методологічні положення інклюзивної освіти

Історія спеціальної освіти й інклюзії. Соціальна та медична моделі порушень. Понятійно-термінологічний апарат інклюзивної освіти: «інклюзивна освіта», «діти з особливими освітніми потребами», «універсальний дизайн», «розумне пристосування». Основні принципи, функції інклюзивної освіти.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти

Міжнародне законодавство в галузі інклюзії. Національне законодавство та нормативно-правові акти у сфері інклюзивної освіти.

Тема 3. Система спеціальної освіти в Україні

Характерні особливості спеціальної освіти в Україні: вертикальна, горизонтальна структура. Основні державні навчальні заклади для дітей з особливостями психофізичного розвитку шкільного віку Недоліки сучасної системи спеціальної освіти. «Дитиноцентриська» система освіти.

Тема 4. Змістовно-структурні компоненти процесу розвитку дітей з особливими освітніми потребами

Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків (МКФ-ДП) в освітньому середовищі.

Змістовний модуль 2. Організація інклюзивного освітнього середовища

Тема 5. Державно-громадське управління інклюзивною освітою

Система управління інклюзивною освітою. Мережа закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 6. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами

Сутність поняття «соціалізація дитини». Класифікація факторів соціалізації. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами. Ставлення батьків до дитини з порушеннями в розвитку. Чинники впливу на успішність соціалізації дитини з особливими освітніми потребами в сім'ї.

Тема 7. Міждисциплінарний супровід дитини з особливими освітніми потребами

Завдання, склад команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу. Функції учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Індивідуалізація навчального процесу в інклюзивному освітньому середовищі

Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Технологія індивідуального планування і впровадження індивідуальної програми розвитку. Індивідуальний навчальний план.

Тема 9. Технології індивідуалізації освітнього процесу

Особистісно-орієнтоване навчання. Теорія множинного інтелекту. Диференційне викладання. Традиційне інтенсивне навчання. Кооперативне навчання. Когнітивне навчання. Проблемне навчання. Проектне навчання. Спільне викладання в інклюзивному класі.

Тема 10. Технологія оцінювання результатів інклюзивного навчання

Оцінювання результатів навчання. Основні функції оцінювання результатів навчання. Об'єкти оцінювання. Методи оцінювання. Організаційні форми оцінювання. Принципи оцінювання. Прийоми оцінювання. Формувальне оцінювання.